

УЗОРНА ПАДРЫХТУЕМСЯ, ДА НОВАГА ГАСПАДАРЧАГА ГОДА НА ПАРОЗЕ 1940 ГОДА

Мінскі скурзавод «Большэвік», таксама як і іншыя прадпрыемствы горада, дабіліся ў 1939 годзе вялікіх вытворчых поспехаў. Гадавы план выкараняў дагэтуль 29 лістапада, а да канца года завод выпусціў прадукцыю звыш плана на суму 950 тысяч рублёў. Заданне па прадукцыйнасці працы выканана за 11 месяцаў на 112 проц. пры расходе сыравіны дзённай зарплаты на 105 проц. За 11 месяцаў эканомлена 64.595 кіловатгадзін электраэнергіі, за што завод атрымаў 64.723 руб. прэміі ад электрастанцыі.

Паступіўшыя 110 рацыяналізатарскіх іразаў дапамаглі на вытворчых дзехах, 170 тысяч рублёў гадавой эканоміі. На заводзе пачынаюцца 402 стыханаўцы, што роўна 85 проц. усіх рабачых-засяляльчыкаў.

Многа зроблена ў гэтым годзе ў галіне паліпашынення ўмоў працы і ўдасканалення тэхнікі. Ракаструктурныя зольнага аддзялення 1-га хромавага паха з пераходам золкі на барнасны метал, механічныя прыпасы абрэзкі скур, наладжаны канверсы для сукні скур пасля глядзюў — гэтыя і іншыя каштоўныя рацыяналізатарскія мерапрыемствы значна аблягчылі працу, паднялі культуру нашай вытворчасці.

Звыш 32 тыс. руб. прэміі было выдана рабачым і служачым за актыўны ўнёсак у рацыяналізацыю вытворчасці.

3 годнай унаўсеннасцю ў сваіх сілах, у новых вытворчых поспехах сустракае калектыву завода «Большэвік» 1940 год. У новым годзе нам прадаць прэвісі ў жыццё вялікія работы, накіраваныя за

далейшы рост прадукцыйнасці працы і паліпашынення якасці прадукцыі. Да гэтых работ адносяцца: ракаструктурныя сумшыялы гаспадарчай завода з пераходам на наладжаны скур замест набіўкі на рамах; завяршэнне будаўніцтва каналізацыі; пераход на барнасны метал золкі ў 2-м хромавым паху і інш.

У рэзультате ракаструктурнай сумшыялы гаспадарчай завода значна паліпашыцца якасць прадукцыі і, апрача таго, гэта дазволіць нам магчыма выпусціць дадатковыя 5,4 мільёна квадратных дэцыметраў скур без дадатковага расходу сыравіны. Буйнейшае значэнне не толькі для завода, але і для горада мае завяршэнне будаўніцтва каналізацыі, здыкуючы чаму сточныя заводскія воды не будуць забруджваць раку Свіслач.

У 1940 г. будзе абсталявана спецыяльнае памішальнае для апрацоўкі спітка (алыходу скур) на поўнакаштоўны наладжачы і галантарэйны тавар, што паліпашыцца баланс скуртавару. У метах паліпашынення арганізацыі вытворчасці намечана стварыць на заводзе інстытут зменных дыспетчараў, а для паліпашынення кваліфікацыі новапаступаючых рабачых — кароткатэрміновыя курсы з адрывам ад вытворчасці. Апрача таго, будзе лабарыя інтэрнат, што аблегчыць работу рабачай сілы.

Паспяховае правядзенне ў жыццё ўказаных мерапрыемстваў паставіць мінскі завод «Большэвік» у рады найбольш тэхнічна аснашчаных прадпрыемстваў сучаснай прамысловасці.

Б. І. НЕГНЯВІЦКІ,
дырэктар скурзавода «Большэвік».

НЕ АСВАЙВАЦЬ БАРАЦЬБЫ ЗА ВЫСОКУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ ПРАЦЫ

Прайшоў год з часу прыняцця гістарычнай паставы СНК СССР, ЦК ВКП(б) і ВІСФС «Аб мерапрыемствах па ўважлівасці працоўнай дысцыпліны, паліпашыненню практычна дзяржаўнага сацыялістычнага страхавання і барацьбе са злыжыванымі ў гэтай справе».

Гадавае важнейшае паставовае агульнае выключнае ролі ў барацьбе за ўважлівасць працоўнай дысцыпліны, за далейшае паліпашэнне прадукцыйнасці працы. Калектыву нашай фабрыкі прыйшла ўспрымаць гэтае важнейшае мерапрыемства партыі і ўрада, якое пачынае ажыццяўляцца ўсіх чарных, аднаго свайго радзіме рабачыкаў і накіравана сваім астрым супроць летуноў, прагульчыкаў, вачоў і бездэкаўчыкаў.

За прайшоўшы год мы маем значнае скарачэнне прагульчання і опаненняў, лепш скарыстоўваемся рабочы час, гэта забяспечыла рост прадукцыйнасці працы ў параўнанні з мінулым годам на 16,8 проц. Калі ў снежні мінулага года сячмі намесячная выпрацоўка на аднаго рабо-

ца складала 843 рублі, то ў лістападзе гэтага года яна ўзраста да 985 рублёў. Фабрыка мае значны поспехі ў выкананні вытворчай праграмы. Гадавы план выканан дагэтуль — 15 січня. Да канца года будзе дама краіне даўтэравай прадукцыі ў гэтай справе.

Уважлівасць працоўнай дысцыпліны сядзіла развіццю многаспалучэння. На 1 снежня 1938 чалавек перайшоў на абслугоўванне паліпашанай колькасці машыны. Р. Фогніна трынацятка паха тав. Сарачанка працуе на 40 січнях хімічнай МТ-1 замест 30 січня. Яна сісцяматычна перавыконвае норму выпрацоўкі.

Аднак было б вялікай памылкай заспякавацца на існасці нашых на фабрыцы яшчэ канчаткова не ліквідаваны сіяненні і прагульчання. Гэта патрабуе ад нас да ішай штодзённай барацьбы за ўважлівасць працоўнай дысцыпліны.

Х. З. ШАПІРА,
дырэктар швейскай шыпатайнай фабрыкі імені Ілары Цэтнін.

БУДЗЕМ АСВАЙВАЦЬ НОВЫЯ ВІДЫ ПРАДУКЦЫ

У кожным годзе, у сувязі з ростам дабрабыту працоўных, павялічваецца попыт на прыгожую і зручную мабіль. Гэта дабра відаць на прыкладзе росту выпуску прадукцыі на магілёўскай мабільнай фабрыцы імені Халтурына. У 1936 годзе план фабрыкі склаўся ў вымярэннях цанах 1926—1927 г. 596 тысяч рублёў, а ў 1939 годзе — 1.331 тысячам рублёў. Гэтае значнае паліпашэнне выкараняў апыч да 5.154 гардаробных шафаў. З аднаго выпуска значна колькасць табурацят, тумбацят; усяго на 26 тысяч рублёў.

Дагэтуль выкананне гадавога плана дасягнута здыкуючы новаму ўздыму сацыялістычнага сабораўніцтва і стыханаўскага руху. Лік стыханаўцаў на фабрыцы ўзраста да 90 проц. усіх колькасці вытворчых рабачых. Стыханаўскае прапа дава вячэнае паліпашэнне прадукцыйнасці працы. Канпарэччы тав. Гаўрыленка выконвае сваю норму на 217,3 проц., стыхар зборачнага паха Сабалеўскі — на 191,3 проц., фанероўшчык тав. Чарняўскі — на 153 проц. Уздыму прадукцыйнасці

працы спрыяла дэталізаванне асобных работ. Прадукцыйнасць працы на фабрыцы паднялася на 122 проц. супроць плана.

Да канца года фабрыка дасць краіне прадукцыю звыш плана на 350 тысяч рублёў — 1.447 гардаробных шафаў. Якія-ж нашы перспектывы на 1940 год? Перад намі стаіць выключна адказная задача. Па заданні Наркаммета БССР фабрыка павінна з 1 студзеня чэркаўчыцца на выпуск мяккай мабілі. У 1940 годзе нам трэба будзе выпусціць 3 тысячы мяккіх дыянаў, 2.500 атаманаў, 12 тысяч маграсаў, усяго на суму 1.350 тысяч рублёў.

Ужо зараз пачалася падрыхтоўка да асваення новага асартымента прадукцыі. Падрыхтоўка сыравіны, прыстаўваюцца пахі.

Няма сумнення, што, узяўшы апыч вышэй стыханаўскі рух, калектыву фабрыкі справіцца з стыхачымі ў 1940 годзе задачамі.

З. І. СІРОТ,
дырэктар магілёўскай мабільнай фабрыкі імені Халтурына.

СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА НА БЕЛАСТОЦКАЙ ЧЫГУНЦЫ

Пароны камісар вылаў асіюні тав. Л. М. Багановіч пачаў гістарычны загал № 229/п. Гэты загал мае вялізнае значэнне і, несумненна, адграе выключнае ролі ў рабоце і жыцці чыгуначнага транспарта заходніх абласцей Украіны — Беларусі. У загалзе гаворыцца:

«...На аснове законаў, прынятых Унарароўай V Сесіяй Вярхоўнага Савета СССР ад 1 і 2 лістапада 1939 года аб уключэнні Заходняй Украіны ў састаў Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік і з'яднання яе з Украінскай Рэспублікай Заходняй Беларусі ў састаў Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік і з'яднання яе з Беларускай Соцыялістычнай Рэспублікай».

У рэзультате ўключэння ўказанай тэрыторыі, уключаючы ў агульную сетку чыгунак Саюза ССР.

Калектыву чыгуначнага Беларускага чыгуны ўваў у саўзную армію савецкіх чыгуначнікаў. Істэрчыны загал тав. Багановіча ўнімае чыгуначнікаў на барацьбу за ўзроўню работу, за перавыкананне дзяржаўных планаў перавозак.

Зараз на чыгуны пачынае разгортвацца рух за ўважлівасць высокай тэхнікі. Вызначаны праца робіць цудоўна. Сазнанне рабачага, што ён працуе на сябе, на сява дзяржаву, карынным чынам змяняе асіюні да працы. Разгортвацца сацыялістычнае сабораўніцтва. Стала шырока вядома імя кампаніста Валкаўскага імя Радзюка Кістына, які першы на чыгуны пачаў прыжываць тэаза з прымяненнем ігары. Магністы Радзюк сісцяматычна вадзіць паліцы з перавыкананнем тэхнічнай скорасці і ўжо закармаў 15 тон паліва.

Іно ініцыятыва падохлена машыністамі іно горада Літы Кавальскім і Шыверка. Разгортвацца крывавосеўскі рух цяжкаважкіх. Соцыялістычнае сабораўніцтва паміж Беларускай і Російскай чыгункамі пачынае атоплівацца і ініцыятыва. Вагонікі Валкаўскага імя Радзюка састава. Выгада Арлова ў саставе сёбраў Шылко, Аршонка, малара Жукі і паліцыя Анкіна выпусціла з сыярынага рамонтна вагон за 1 гадзіну 55 мінут замест раней існаваўшай нормы ў 56 гадзін.

На стаяні Беларустовіцы ў рэзультате сацыялістычнага прастой вагонаў сгарышчы ў чатыры разы.

Сацыялістычнае прымысло да значнага росту пагаруці і выгудзі вагонаў.

Аднак гэта ніколі не можа нас задовольніць. У нас вялікі стыхачы астатак на выгудзку (да 900 вагонаў), ёсць вялікі браку, сісцянення пасажырскіх паездкаў.

Задача ўсіх чэсных чыгуначнікаў — апыч пяраруць сацыялістычнае сабораўніцтва — выкрыві сабатажніцкаў і дэзарганізатару вытворчасці, пакончыць з неадохамі, дабіцца поўнага выканання загла стыхінаскага паркома тав. Л. М. Багановіча.

В. ЗІМІН,
намесні начальніка палітдзела Беларускай чыгуны.

120 ПУДОЎ ЗЕРНАВЫХ З ГЕКТАРА

(Вопыт бригады Тараса Сарочанкі)

Палыводчая бригада Тараса Сарочанкі з калгаса «Энергія», Ельскага раёна, у 1938 годзе сабрала з кожнага гектара па 14 цнт. ячменя, 14,5 цнт. гароху, 14,7 цнт. проса, 17 цнт. аўса і на 243 цнт. бульбы, а з асобных участкаў на 21,5—23,7 цнт. зернавых і на 290 цнт. бульбы. Пасеі акрылі маладых стыханаўцаў, і яны наставілі перад сабой задачу ў 1939 годзе атрымаць больш высокі ўраджай.

Распачалася барацьба за ажыццяўленне паставёнай задачы. Пасля гэтага ўсё стыхіно ўваў на глыбіню 5—6 сантыметраў. Уважлівасць пухавася знішчылі ў другой палавіне жытня і першай палавіне верасня на глыбіню 18—20 см.

Брыгада тав. Сарочанка разам з аграрыяма тав. Б. Бачам апыч з восені агульнае ўсе ўчасткі зямлі, вызначыў дзе што сядзіць, як апрацоўваць глебу і якія ёй патрэбны ўгнаенні. Пасля гэтага склаў аграрыічны план па першы усіх работ з усіма глебавымі умоў кожнага ўчастка.

Насення стражовыя фенцы былі змышаны сартавым, ачышчаным зярном. Восенню ў зымо стыхіна выхавалі ўгнаенні. Тарф кампаставалі сумесна з поем і фэсарыявай мушай або погелам. Пры гэтым кампаставанні ён хутчэй губляў шпоруны для раслін кісатотнасці і раскідваўся. Пры гэтым спатраўва кляў ў кучку пласт торфу, а потым пласт гною, потым зноў пласт торфу ў сумесі з фэсарыявай мушай ці погелам у пэўных суднахнасці. Каб торф хутчэй раскідваўся, кампостны кучы час-а-часу перадычалі. Кампост атрымаўся дошыны па якасці, чым гною.

З ранняй гэсы ў брыгадзе быў устаполен штодзённы пагляд за ўчасткі зямлі. Брыгада т. Сарочанка і аграрыі т. Бабіч сядзілі, каб не прапала з глебы ні адна кляў каштоўнай вільгачы. Як толькі знішоў снег, у глебу ўнеслі мінеральныя ўгнаенні: па 2 цнт. суперфасфату і па 2,5 цнт. калійнай солі, па 1 цнт. проса і па 4 цнт. суперфасфату і 2 цнт. калійнай солі. Таксама ўгналі глебу па абсе. гарох і ішыны аравы культуры.

Лезь толькі прасохла зямля, усё зяблява забаранавалі ў два сяды крыванарыкы. Уважлівасць пухавася знішчылі кучытаважкі.

Як вядома, мінулай вясной дажджы прадохзіл рэтка. З 19 красавіча па 2 мая іх зусім не было. Каб стыхіць нармальна ўмовы для прастварання такоў позней культуры, яра проса, было рашана ўважлів прыток з наверхні глебы глунговых вод. Для гэтага зараз-жа пасля сядбы тав. Сарочанка была добра шпалатана. Крыву пасей, каб неадпусціць выгуданія вільгачы, іх асыроўна пабаранавалі.

Пры перахаснаўшай апрацоўцы ў глебу ўнеслі кампост: па 1 цнт. проса 50 тон, па 1 цнт. аўса і гароху на 300 тон на гектар.

Сядбу аўса, ячменя, гароху праводзілі ў красавіку, а проса ў маі. Ні аднаго гек-

тара не было засеяна ўручню. Нормы высеву ўстаў ўліваліся ў зааежынасці ад гаспадарчай годнасці насення. Разлічвалі, каб на гектар было высеяна ўжоўжых зят пнт: проса 4,5 млн., ячменя 4 млн., аўса 4,5—5 млн. Норму высеву ўстаўлівалі таксама ў залежнасці ад якасці глебы і спосабу сядбы. Пасеілі было сучаснае надвор'е, глыбіня залескі і нормы высеву насення павялічваліся. Для захавання вільгачы ў глебе правалі мульчаванне ірыных пасеваў, г. ян, на кожны гектар пасыпалі па 20—25 тон тарфапа гароху.

За пасевамі быў наладжаны клятатывы догляд. Падкармлівалі іх зябкам растварымі мінеральнымі ўгнаеннямі — унеслі на кожны гектар па 1 цнт. суперфасфату і 1,5 цнт. суперфасфату.

Пакорька ажыццяўля ўсёхы. Кампасты сядзілі, каб на полі не было ні аднаго сарытка. Лезь толькі з'яўлялася пухавася, ён зараз-жа выпалвалі.

Не з меншай уважлівасцю апрацоўваліся павышэнне ўраджаю азімых культур. Адрозу-ж пасля зніжчя напарадніцкаў правалі лунчэнне. Далі магчымасть перагніць па жытнім астатакам і ў другой палавіне жытня ўваўалі на глыбіню 20 см., г. ян, з паглыбленнем ворыўнага пласта на 1,5—2 см.

На прапарту лета 1938 года пухавіца, вызначалася для сядбы азімых культур, прымаўся ў частым (чорным) папары. Раніш вясной рассялі та ёй на 2 цнт. суперфасфату і калійнай солі на гектар. На кіслых глебах замест суперфасфату ўнеслі вядуноу норму фасфарытнай мушай. Як толькі пухавася глеба, усё зяблява стыхіна пабаранавалі. Пухавася знішчылі шляхам правядзення кучытаважкі. У пачатку мая ў глебу, па 1 цнт. унеслі на 15 тон добратерапрацоўнага тарфапагавеага кампосту.

Сядбу азімых правалі радоўным сядкам і раніш і сісцяны тэрміны — па 1 верасня. Нормы высеву ўстаўліваліся такім-жа чынам, як і для аравы культуры.

У пачатку кастрычніка пасевы азімых культур падымаў мінеральнымі ўгнаеннямі з рэзінку 1,5 цнт. калійнай солі і 2 цнт. суперфасфату на гектар. Паўторную падохруну правалі раніш вясной гэтага года: зноў рассялі на кожны гектар па аднаму цэнтнеру аміячнай сядлы, 1 цнт. калійнай солі і 1,5 цнт. суперфасфату. Потым у два сяды пабаранавалі лёгкімі баюрамамі.

Асцільва вялікая ўвага ўважлівасці ў брыгадзе гравіляў арганізацыі працы. За кожным зыяном замачаны ўчасткі, ітавава сяды і робыны сельскагаспадарчы інвентар, а ўнутры зябляў — за асобнымі калгаснікамі.

Уборку азімых і аравых правалі ў час воскавой сісцянасці і без усючкі стыхі. Вынікі работы радуюць членаў брыгады. Лі і як не вадзавіцца: сёбра брыгады Сарочанкі сабрала ў сядзімні з гектара па 21 цнт. азімага жыта, 15 цнт. асімаў пшчымі, 21 цнт. проса, 20 цнт. ячменя і па 21,5 цнт. аўса.

Найбольшы ўраджай далі азімае жыта «Новазыбкаўскае М-4» — 36,4 цнт., азімае пшчымі «Светлана» — 23,6 цнт., проса калгаса «Пролетары» (Хойніцкі раён) — 28,1 цнт., ячмень «Вялікі» — 116,3 — 30,1 цнт. з гектара.

Папер брыгада Тараса Сарочанкі рыхтуеша да пасейной 1940 года, каб завалваць яшчэ больш высокі стыхіны ўраджай.

Д. СТАХОУСКІ.

ПІСЬМЫ Ў РЕДАКЦЫЮ

ПАЛЕПШЫЦЬ КУЛЬТУРНА-БЫТАВОЕ АБСЛУГОЎАННЕ РАБОЧЫХ

Адміністрацыя і прафасюнальная арганізацыя торфзавода «Радзічава», Слуцкага раёна, не клопаюцца аб культурна-бытавых умовах рабачых і інжынерна-тэхнічных рабачыкаў.

На заводзе ёсць клуб, але ён бывае адчынены толькі тады, калі прывозіць новую кінакартэ. А гэта з'яўляецца вельмі вялікай толькі раз у месці.

Сталовае атрымае дастатковую колькасць прадуктаў, але павары толькі пуюць іх, акась абеду вельмі дрэнная. Пры сталовай няма бубета з халоднымі закускамі.

Дырэкцыя завода, партыйная і прафасюнальная арганізацыі абавязаны паліпашыць культурна-бытавое абслугоўванне рабачых завода.

РАБОЧЫ.

БЕСКЛАПОТНЫЯ КІРАЎНІКІ

Ва ўмовах Халоненіцкага раёна забяспечэнне працоўных паліва не агульна складанай праблемай, бо торф знаходзіцца на блізкай адлегласці ад раёнага цэнтру, а лесу вакол колкі хочаш. Тым не менш працоўныя Халоненіч не забяспечаны дравамі і торфам.

У свай час у пісаў аб гэтым у раёнаў газету «Чырвоны сцяг», але рэдакцыя не толькі не паікывалася гэтай справай, а нават агубіла мой коліс. Кіраўнікі-ж раёна зусім не рэагуюць на запатрабаванні жыхароў.

І. ХАДАСЕВІЧ.

НЕ РЫХТУЮЦЬ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫЯ КАДРЫ

У г. Чарвоні арганізавана раённая калгасная школа. Яе мета з'яўляецца падрыхтоўка кадры для сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Па плану Мінскага абласнога зямельнага аддзела школа павінна падрыхтаваць асенняга набору 90 чалавек: 30 палыводцаў, 30 жывёлаводаў і 30 рахунководаў. Аднак зараз у школе займаюцца толькі 18 рахунководаў, астатнія зьве групы зусім не ўважліваваны. Бестурботнасць кіраўнікоў раёна і МТС перашкаджае падрыхтоўцы кадры рабачыкаў сельскай гаспадаркі для ўсяго раёна.

З. БЛІЗНОУ,
Ф. ЕРАШАУ,
Г. СТАХОУСКІ,
Г. СТАХОУСКІ.

ЗАБЫТЫ ІНТЭРНAT

Студэнты Інтэрната Палітэхнічнага істытута па Дзюньскім вуліцы, д. № 51 жывуць у дрэнных умовах. Інтэрнат не забяспечаны паспэцыяльнымі прыладамі. У пакоях няма графінаў, чайнікаў, таўкаў. Пакоі і карыдоры рэдка прыбраюцца. Пабочныя асобы наведваюць Інтэрнат, ніхто не цікавіцца хто яны такія, а ў выніку за апошні час пачасціліся крадчы рачу студэнтаў.

Студэнты не раз гаварылі аб гэтым, скардзіліся на грубасць каманданта тав. Кавальчыка, на яе бестурботнасць адносіны да парадка ў Інтэрнаце, але ніхто ніякіх мер не прыняў.

Група студэнтаў (ішыцы подпісаў).

СПАБОРНІЦТВА ЗА ВЫСОКІ УРАДЖАЙ

Калгаснікі сельскагаспадарчы «Комітэрт» Маслоўскага сельсавета Горакскага раёна абмеркавалі пісьмо калгаснікаў Барысаўшчыны і зварот брыгадыраў Сталінградскай абласці аб арганізацыі ўсесаюзнага сацыялістычнага сабораўніцтва за стыхінаўскага сабораўніцтва ў гэты выдатны рух і вялікай на сацыялістычнае сабораўніцтва «усеіні калгас «Энергія».

У калгасе зараз разгортвацца падрыхтоўка да вясенняй паставёнай кампаніі

1940 года. Пачат рамонту інвентару. Ужо адрамантавана 12 плугоў, 5 калё і ішыны інвентар. Насенныя і стражыны фенцы калгаса зсыпаны высокакачэсным сартавым насеннем.

Звенявая калгаса т. Лукіна ўзяла абавязанасць атрымаць у 1940 годзе на ўчастку свайго аяна па 25 пнт. зернавых з гектара. Гэтым яна зааеае пачотнае права ўваўца на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Н. КЛІМАУ.

ВЫВУЧЭННЕ РУСКАЙ МОВЫ Ў ШКОЛАХ БССР

Успроне культурнага росту краіны вялізнае значэнне мае дзейнасць настаўніка, якому раліма давацца выхаванне і навучанне падрастаючага пакалення. Вялікае значэнне мае галіна гэтага адносінах мае работа выкладчыка рускай мовы, бо руская літаратурная мова з'яўляецца ў школе не толькі прадметам вивучэння, але і сродак навучання руду ішыных дысцыплін. Спрыяе культурнаму росту вучняў, дапамагае дадуць іх да нашага багатага грамадскага жыцця. Яна выкарае ў кожнага савецкага грамадзяніна пачуццё гордасці за сваю сацыялістычную радзіму.

Раз называюць каштоўны выхавальнік аб пазнавальнай і выхавальнай ролі роднай мовы мы знаходзім у класіцы рускай педагогікі, у прыватнасці, у Б. Д. Ушынскага.

«Мова... гаворыць Ушынскі, — ёсць самае жывае, самае багатае і процная сувязь, якая сінае адымаўшы і будучыя пакаленні народа ў адно вялікае гістарычнае жывое цэлае. Засвойваючы родную мову, дзіця засваівае не апыч толькі словы, і складанне і відзямленне, але і беліч мыслей, пачуццяў, мастацкіх вобразаў, логіку і філасофскую мову».

Выкладанне рускай мовы ў беларускіх школах ускладняецца спецыфікай гэтых школ, дзе выкладанне амаль усіх дысцы-

плін вядзецца па беларускай мове. І тут ая настаўніцкай рускай мовы патрабава выключнае настольнасць, умненне таа арганізаванне выкладання вучэбнага матэрыялу, каб вучань дасканала авалаўды тэарэтычным і практычным курсам рускай граматыкі, рускай літаратурнай мовы.

Даняа абславанія школ БССР павязавалі, што паставоўка выкладання рускай мовы ў беларускіх школах не ўсё вядуць на належнай вышыні. Далека

ЗА РУБЯЖОМ

БАЛГАРСКИ ДРУК АБ ВЫБАРАХ У СССР

САФИЯ, 27 снежня. (ТАСС). Газеты «Зара» і «Утро» апублікавалі ўчора артыкулы аб выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных у Совецкім Саюзе. «Выборы ў мясцовыя саветы ўсталявалі абсалютны перамогай блока камуністаў і беспартыйных. — піша га-

ФІНСКІЯ РАБОЧЫЯ АБ БЕЛА-ФІНЛЯНДЫ

Карэспандэнт «Дэйлі уоркер» наведваў п'яніцу фінскую калонію ў Нью-Йорку, дзе гутарыў з радамі рабочых. Вось што расказаў яму адзін з іх: «Летам года я быў у Фінляндыі. Усе, з кім мне прыйшлося гутарыць, былі супроць урада. У Фінляндыі не было ніякай свабоды. Люды ў белай Фінляндыі галдалі, але баяліся аб гэтым гаварыць. Я з радасцю пакінуў гэтую «дэмакратычную» краіну».

«Адзін з прысутных, — піша карэспандэнт, — загаварыў аб Манергейме. Усе аднадушна выразілі сваю глыбокую пагарду да гэтага ката. Рабочыя Фінляндыі ненавідзіць Манергейма. Яны называюць яго мясніком. Манергейм нават не фін. Калі ён разам з белавардзёўкамі захваціў уладу ў Фінляндыі, ён ужываў толькі два фінскія словы: «Гей іх». 26 снежня. (ТАСС).

Французскі рабочы клас і вайна

БРУСЕЛЬ, 27 снежня. (ТАСС). Бельгійская газета «Пеш» змяшчае артыкул, у якім адзначае, што ўся французская прамысловасць узмоцнена пераапрацоўвае на ваенны лад. На вайну палучылі нават заломы, якія знаходзіліся толькі ў некалькіх кілометрах ад лініі Мажино. На ваенных заказах французскія прамысловыя заводы вырабляюць ваенныя прыбавкі. Яны змяняюць мабільна-ваенныя ў армію рабочых жыхароў і старэйшых, прычым пачынаюць ім, вядома, значна менш, чым раней.

рабочы клас, ім яшчэ з утрыманнем 40 працэнтаў у фонд «напывнальнай саадыжнасці». На ўсё прапарэцкае ўзвешана патаронная сістэма працы. Так-жа газета «Пеш» указвае, што французскія гарнізоны, не глядзячы на мабільна-ваенны і змяняюць ліку рабочых у шахтах, прымушаюць зрабіць зарплату давайце столькіж вугалю, колькі шахты дзвалі раней. Так, у 1938 годзе на французскіх шахтах адабывалася ў сярэднім штомесячна 4.200 тысяч тон вугалю пры 248 тысяч рабочых, а ў кастрычніку тая-ж колькасць вугалю адабыта пры 207 тыс. рабочых. Атрыманую «эканомію» ў запілае вуглетраўбароўны класуць сабе ў кішэню ў выглядзе ваеннага звышпрыбытку.

Перагаворы аб адпраўцы англійскіх беспрацоўных ва Францыю

Германская газета «Нацыянал пайтунг» (Зен) піша, што паміж англійскімі і французскімі профсаюзнымі дзеячамі вядуцца перагаворы аб адпраўцы ў Францыю англійскіх беспрацоўных для работы на ваенных прадпрыемствах.

Між тым у самой Францыі б'ець вяржак армія беспрацоўных, колькасць якіх у блыжэйшыя месяцы павялічыцца ў сувязі з закрыццём сярэдніх і дробных прадпрыемстваў. Які паведавае германскі журнал «Віртшафт ун індастрыя», у адным з тэлекі з парламента Сены ў верасні гэтага года налічвалася 175 тысяч беспрацоўных. Сильнае беспрацоўе наглядзіцца ў паўночных і паўночна-ўсходніх прамысловых раёнах Францыі. 26 снежня. (ТАСС)

Антываенны рух ва Францыі

БЕРЛІН, 27 снежня. (ТАСС). Агенцтва Трансван, спаслаючыся на весткі атрыманія з Парыжа, указвае, што французскія ўлады ўзмацняюць рэпрэсіі супроць уздзячанага антываеннага руху. 24 снежня ў дэпартамент Сены былі арыштаваны і заключаны ў турму 14 дзеячоў кампартыі. Яны будуць аданы ваеннаму суду на абвінавачванні ў тым, што прадавалі барацьбу супроць «рэжыма Далада».

Агенцтва Юнайтэд Прэс паведамляе з Парыжа, што ў ліку арыштаваных знаходзіцца таксама былы мэр Вінье Сюр Сен. БРУСЕЛЬ, 27 снежня. (ТАСС). Агенцтва Бельгія паведавае, што 22 снежня ў паліцыйны кампартыі Люксембурга і ў друкарні, дзе друкуецца орган кампартыі, быў прарвазены выбск. Спярэжаючы, што ён быў зроблены на патрабаванне французскіх ваенных улад, якія запыталі, што кампартыя, у парушэнне закона аб нейтралітэце Люксембурга, друкае антываенны лістоўкі і перадае іх ва Францыю. Выбск не даў ніякіх рэзультатаў.

НА ЗАХОДНІМ ФРОНЦЕ

ПАРЫЖ, 27 снежня. (ТАСС). Афіцыйна паведамляецца, што ўчора лётч адзначалася актыўнасць французскіх пе-

раважных пастоў. Ноччу не адбылося нічога істотнага.

НА УСЕСАЮЗНАЙ НАРАДЗЕ ПА ПЫТАННЯХ УГНАЕННЯ БАЛОТНЫХ ГЛЕБ

ШЫРОКА СКАРЫСТАЦЬ МЯСЦОВЫЯ РЭСУРСЫ УГНАЕННЯ

Трэцяя пяцігодка — пяцігодка хіміі. Прадукцыя хімічнай прамысловасці ў трэцім пяцігоддзі павялічылася ў 2,4 раза. Багацейшыя залежы мінеральных угнаенняў у Хібінах і Салікамску дадуць краіне жыццёвы тон высокакачэсных мінеральных угнаенняў. У спалучэнні з гэтымі ўгнаеннямі асуданы масівы балот дадуць рэкордны ўраджай зернавых, каняпель, траў і караняплодаў.

ХVIII з'езд ВПШ(б) у сваіх рашэннях па дакладу тав. В. М. Молатава заіхаў: «Асвоіць у калгасках і саўгасках прымяненне правільнай сістэмы арганічных і мінеральных угнаенняў, звярнуўшы асаблівую ўвагу на рацыянальнае захоўванне і скарыстанне гною і іншых мясцовых угнаенняў, ліквідаваць страты мінеральных угнаенняў. Шырока ўжываць у практыку вынаваенне падзолістых і гісаннае салончковых глеб».

Многаму абавязвае навуковых і зямельных работнікаў гэтак гэтагоднае ранішняе з'езда нашай партыі. І ўсеагульна нарада, скліканая ў Мінску секцыяй хімізацыі ўсеагульнай акадэміі сельска-гаспадарчых навук імя Леніна, падрабозна абмяркоўвае спосабы павышэння ўраджаю на асушаных балотах шляхам прымянення мінеральных угнаенняў.

Прафесар М. В. Дакукін сымпачына ва вядзёрнай роцці калійных залежы і заходніх абласцяў УССР, на багатых залежы фасфарытаў і далямітаў у Беларускай ССР. Калійныя залежы ў заходніх абласцяў УССР, калі ўлічыць вытодную транспартыроўку гэтых угнаенняў па вольнай сістэме Дняпра, Бярэзіны і Прыпяці, павінны адыграць выключную ролю ў забеспячэнні каліем асушаных балот.

Нарада ва ўсю шырыню ставіць пытанне аб скарыстанні вядзёрных мяс угнаенняў, якія выкарыстоўваюцца на нашай хімічнай прамысловасці. Аказваецца, напрыклад, што прытны агарае — адзін нашых палімерных фабрык — з'яўляецца каштоўным угнаеннем для балотных глеб. Ён павышае ўраджай усяй культуры, пасянак на асушаным балотце.

На тэрыторыі Савецкага Саюза вывадзіцца ўжо ад торфараспаўвак каля 2.000 тысяч гектараў балот. У БССР таковых вывадзеных тэрытонах кар'ераў налічваецца звыш 5.000 гектараў. Гэта дадатковыя рэсурсы ў пашырэнні пасевных плошчаў, і тав. М. В. Дакукін радзіць ставіць пытанне аб скарыстанні тэрытонах плошчаў, вывадзеных насія торфараспаўвак.

Выдатны ўраджай у такіх тэрытонах кар'ерах дабівае ў гэтым годзе рабочы саўгас «Белы мох», Маскоўскай абласці. У гэтым саўгасе было апрацавана і засеяна 50 гектараў балота, дзе раней ваялі торфараспаўвак. З кожнага гектара саўгас атрымаў па 33 понтнеры жыта. Ураджай аўса дасягнуў 30 цэнтнераў з гектара.

Учора ўвечары нарада закончыла абмеркаванне навуковых дакладаў. Для далейшай работы вылучаны чатыры камісіі, якія абавязаны накіраваць выхад на месцах і матэрыялы нарады. Адна з камісій спецыяльна зоймецца пытаннем асабняе вядзёрных балотных масіваў, вывадзеных ад торфараспаўвак. А. М.

На базарным базары ў Мінску.

НОВАГОДНЯЯ ЁЛКА

МАГІЛЕЎ, 27 снежня. (Кар. «Звязды»). 1 студзеня 300 выдатнікаў вучобы Магілёва пойдучы ў Дом піонераў на новагоднюю ёлку. Тут ва ўпрыгожаных пакоях буззе веселіцца дзетвара, якая ўжывае ў высялькі хараводы, гульні і танцы. Перад дзеньмі будуць выступіць узаемнікі школьных гуртоў мастацкай самадзейнасці. Дзеньмі будуць уручаны новагоднія падарункі.

У дні зімніх канікул Дом піонераў арганізоўвае прагня мастацкай самадзейнасці раду школ горада, калектыўнае катанне на каньках. Для піонераў і школьнікаў у горадзе наладжваюцца сустрэчы з байнамі і камандзірамі РСЧА. Для дзетва будзе дана 12 кіносеансаў.

Зімовыя канікулы школьнікаў

Весела і змястоўна правядуць школьнікі сталіцы БССР зімовыя канікулы. Бала 25.000 дзетва павываюць у тэатрах і кіно. Школьнікі прагняюць спектаклі «Мой сын», «Гершэ Остраполер», «Салавей», «Хто смяцеш апошнім», «Пудова дудка», «Снежная каралева» і інш., а таксама лепшыя савецкія кінофільмы. Артэстычнымі сіламі Мінска будзе дан у школах рад канцэртаў. У клубе рабочых імяні Варашылава арганізуюцца фестывалі музыкальных школ БССР.

Для школьнікаў наладжваюцца экскурсіі ў музей Рэвалюцыі БССР, Гістарычны музей, Дзяржаўную архіўную галерэю БССР, на блыжэйшыя прадпрыемствы.

У распараджэнне дзетва прадстаўляюцца каткі сталіцы «Дынама», «Латвія» і інш. Абудуцца матчы школьна-хатэйных каманд, ваенна-тэрытональная ігра вучняў старэйшых класаў. У дні канікул склікаюцца агульнагарадскія зб'е выдатнікаў вучобы Мінска.

Першая павятоваая канферэнцыя настаўнікаў ў Баранавічах

БАРАНАВІЧЫ, 26 снежня. (Кар. «Звязды»). Учора ў г. Баранавічах акрылася першая павятоваая канферэнцыя настаўнікаў. На канферэнцыі прысутнічае каля 700 настаўнікаў шавета.

У нарадку дна канферэнцыі — даклады аб В Сесіі Вархоўнага Савета ССР і III Сесіі Вархоўнага Савета БССР, аб рэарганізацыі школ заходніх абласцяў і пераходзе іх на адзіныя праграмы. Адначасова будуч прававаць секцыі па прадметах.

ПОМНІКІ ЗАГІНУЎШЫМ ГЕРОЯМ

На тэрыторыі заходніх абласцяў БССР будуць пабудаваны тры помнікі байцам, камандзірам і палітработнікам, паўным смерцю храбрых пры вызваленні працоўных Заходняй Беларусі ад панскага іра.

Адзін з помнікаў будзе пабудаван на беразе ракі Нёман, паблізу гор. Гродна. Прапоўныя горада Гродна і павета на пабудову помніка ўжо сабралі 20 тысяч рублёў.

ДЗЯЎЧАТЫ АВАЛОДВАЮЦЬ ТРАКТАРАМ

ХОЙНІКІ, 27 снежня. (Кар. «Звязды»). Залкі комсамолга — дэпутатаў Вархоўнага Савета ССР Ангелінай і Каварак аб авалоданні малалікімі патрыёткамі трактарнай справы знайшоў гарачы волюк з боку малалікіх дзятва Хойніцкага раёна. Звыш 50 дзятва — каласіні і работнікі саўгасаў без адрыву ад вытворчасці авалодваюць дзятваствам вадзіцца трактара.

Дзятва ў саўгасе «Перамога сацыялізма» адбыўся выпуск групы жанчын, скончыўшых курсы трактарыстаў. 14 дзятва дзятва залілі на «добра» і «выдатна». 5 дзятва, якія пасляхова праілі курсы, дзятва, Кудронак Ганна, Амелчанка Бацярына, Зубава Ірына і інш. — загалам Наркамсаўгасаў БССР прэзійраваны каштоўнымі падарункамі.

ПЕРШЫ ПЕЗД МАСКВА—БРЭСТ

26 снежня ў 20 гадзін 15 мінут па чаў курсіраваць пезд № 41 па маршруту Масква—Брэст. У першы раіе пезд з Мінска ў Брэст паб'е лепшы машыніст Мінскага даво стэхамавец тав. Карюнов.

Да капы снежня пезд будзе абтраўляцца з Мінска на Брэст па цотных чыслах у 19 гадзін 40 мінут і прыбываць у Мінск з Брэста ў 15 гадзін 15 мінут па нячотных чыслах. (БЕЛТА).

ЗДАРЭННІ

Вывілі балаўства. Дзятва 13-гадовай вучань вёскі Малая Оўса, Запольскага сельсавета, Клічэўскага раёна, М. Бягалоўскі аайшоў пагуляць да сына паліўнічага Сазонтава. Пры асуднасці дарослых дзятва зліл са сілыні заражонае ружжэ і пачаў з ім балавацца. У выніку Сазонтаў выстраліў і заб'ў Краткоўскага. Вядзешца селештва.

Дзеньнік

28 снежня, у 7 гадзін вечара, у памятшканай Дома партызтва абуджешца прадэжунае лекцыі па IV раздзелу «Кароткага курса гісторыі ВПШ(б)» у лекторыі Варашылаўскага РК ІП(б)Б. Лектар — тав. Радзенькі.

ДА ВЕДАМА ЧЫТАЧОУ «ЗВЯЗДЫ»

Наступны нумар газеты «Звязда» выйдзе 30 снежня.

Адызнае рэдактар Т. С. ГАРБУНОВ.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР (амалішчэнне клуба імяні Сталіна) 28 снежня Аб'явешце № 40. КАНЦЕРТЫ сімфанічнага аркестра Дзяржаўнай Філармоніі БССР. Дзяржорк. І. А. МУСІН; пры ўдзеле лаўрэата ўсеагульнага конкурсу музыкантаў-выкаўнаўчых Марыі ГРЫНБЕРГ. У ПРАГРАМЕ: Берліоз — Фантастычная сімфонія — вык. сімфанічнага аркестра. Рахманінаў — 2-і канцэрт для ф-но з сімф. аркестрам, вык. Марыя Грынберг. Пачатак у 9 г. веч. Влеты ў касе клуба з 3 да 9 г. веч. І ў магіліне савіетскіх і опткі з 12 да 2 і з 8 да 11 г. веч.

КІНОТЭАТР «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» КІНОТЭАТР «РОДІНА». ДА ўВАГІ ШКОЛІ! 28 СНЕЖНЯ ПА 12 СТУДЗЕНЯ І ШТОДЗЕННА: ДЗЕННЫЯ СЕАНСЫ ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ Пачатак сеансаў у 12 і 2 гадзін дня. ПАПІРАДНІ ПРОДАЖ БІЛЕТАЎ ШТОДЗЕННА ў КАСАХ КІНОТЭАТРАЎ з 11 да 2 гадзін дня.

УВАГА! «ЮВЕЛІРТОРГ» КУПЛЯЕ ПРАДАЕ: БРЯДЗЯНЫ, АЛМАЗЫ, РУБІНЫ, САПІРЫ, ІЗМРУДЫ, ЖЭМЧУГІ і іншыя аўдытаваныя камяні, ЗОЛАТА, СЕРАБРА, ПЛАЦЫНУ з вырабаў і ў доме, залатыя і сярэбраныя МАНЕТЫ дэкорываіавае рускай чыжыні, ГАЗЭНІЧЫ і гадзіннікыя МЕХАНІЗМЫ МЕТ'АХОРАРЫ ВЫРАБЫ, ХРУСТАЛЬ, ПАКАРА, ІНШЫЯ МАШЫНЫ ўсіх сістама. КУПЛЯ ПРАВОДЗІЦА ЗА НАЯТНЫ РАЗЛІК ПА ЗАПВЕРЖАНАМУ ПРЭСКУРАНТУ. Купля і продаж правадзіцца магазінамі «Ювелірторга» у наступных гарадах: МІНСК — Ленінская, 17, магазін № 1; ГОМЕЛЬ — Комсамольская, 105; ВІЦБЕСК — вул. Праўды, № 10, мага.; МАГІЛЕЎ — Пешамайская, 75. «ЮВЕЛІРТОРГ».

МІНУНІВЕРМАГ, Савецкая, 43, КУПЛЯЦЕ ЦАЦКІ І ЕЛАЧНЫЯ ўПРЫГОЖАННІ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРАХ; ДЗЕДЫ-МАРОЗЫ разнастайныя фігуркі з г'ты і з картона РАЗНАКАЛЯРОВЫЯ ШКЛЯНЫЯ ўПРЫГОЖАННІ ХЛАПУШНІ І ВЫРАБЫ з МІШУРЫ, ВЯЛІКІ ВЫБАР РАЗНАСТАЙНЫХ ўПРЫГОЖАННЯЎ ДЛЯ ЕЛНІ. АСАРГІМЕНТ ЗНАЧНА ПАПОУНЕН. ЕСЦЬ У ПРОДАЖЫ ГАТОВЫЯ НАБОРЫ ЕЛАЧНЫХ ўПРЫГОЖАННЯЎ КОШТАМ АД 31 РУБ. І ВЫШЫ.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР (амалішчэнне клуба імяні Сталіна) 4 і 6 студзеня. КАНЦЕРТЫ асауджанага аркестра РСФСР Ірмы ЯУЗЕМ Падрабязнасці ў афісах. Пап'радні продаж білетаў штодзеньна ў касе клуба з 3 да 9 гадзін вечара і ў магіліне савіетскіх і опткі (рог Ленінскай і Савецкай) з 12 да 2 і з 8 да 11 г. вечара.

УТЫЛЬ — КАШТОВАЯ СЫРАВІНА НЕАБХОДНАЯ У ПРАМЫСЛОВАСЦІ ДЛЯ ВЫПРАЦОУКІ РОЗНЫХ ПРАДМЕТАЎ ШЫРОКАГА СПАЖЫВАННЯ. БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА «СОЮЗУТЫЛЬ» ПРАЗ СВАЕ ЗАГОТОВКІ, ДАРКІ І РАЗ'ЯЗНЕНІ ЗВОРШЧЫКАЎ ПРАВОДЗІЦЬ ЗАГОТОВКУ ўсіх відаў УТЫЛЬСЫРАВІНЫ:

ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЭТА БССР 28 снежня Аб'явешце № 141. САЛАВЕЙ Пачатак у 8 г. веч. Влеты ў касе клубу з 3 да 9 гадзін вечара і ў магіліне савіетскіх і опткі — у касе тэатра з 6 г. веч.

Забраце, забраце і прадэжунае утыль раз'язным аборнічым, працоўным і кожным раёне, кітэсам, дзетвам і п'етэрадына на складцы «Союзутыль». Дл'я вядчы ўтыль выкаўнае агентаў па тэлефону: у Мінску 22-188, Віцебску 12-80, Гомелі 10-16, Магілеве 91-34, а ў раёнах па тэлефону «Союзутыль». БЕЛАРУСКАЯ КАНТОРА «СОЮЗУТЫЛЬ». г. Мінск, вул. Дзям'яна Вядзеша, 3. Тэл. 22-188.

ЗІМОВЫ СПОРТ — ЛЕПШЫ СРОДАК УМАЦАВАННЯ ЗДРАУОУ. КУПЛЯЦЕ ў МАГАЗНАХ МІНГОРПРАМІАНДЛЯ ДА ЗІМОВАГА СПАРТЫУНАГА СЕЗОНА: ЛЫЖЫ — дзятва і для дарослых, палні, рэмні насавыя, гуму лыжыну, ірзпленне, мазь лыжыну. САННІ — «Давос» і дзятва са спінак. КАНЬНІ — «Снегуркі», «Англіійскі спорт», «Хоккей» і бегавыя. ПАТРАБУЮЦЕ ВШЫХ ПЕРАЛІЧАНЫХ СПАРТЫУНАНЫХ ПРЫЛАДЫ ў НАСТУПНЫХ МАГАЗІНАХ МІНГОРПРАМІАНДЛЯ: Дзятва ўнівермаг № 1 — Ленінская, 1/9. Магазін № 49 — Савецкая, 69. Магазін № 33 — Савецкая, 78. Магазін № 35 — Савецкая, 68. МІНГОРПРАМІАНДАЛЬ.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» ПАМЫЛКА ІНЖЫНЕРА КОЧЫНА Кінотэатр «РОДІНА» ПАМЫЛКА ІНЖЫНЕРА КОЧЫНА Кінотэатр «ІП(б) НАЦЫЯНАЛЬ» «ПЕТЕР» Кінотэатр «СПАРТАК» «ГОРНЫЯ МАРШ» Дзятва кінотэатр «ДОКТОР КОЖАНЫЯ» Кінотэатр «НАВІНЫ ДНІ» 1. Журнал «Советское искусство» № 10. 2. Журналы Маскоўскага студыя кінохронікі №№ 111, 112 і 114.